

209
Kultur- og kirkedep.
Saksnr. 260605491 Dato 04/206
Kode KI-501 Beh.

Det kongelige Kultur- og kirkedepartement
Postboks 8030 Dep.
0030 OSLO

Deres ref.:

Vår ref.:
2006/02607/7/TWH E: C80 &13

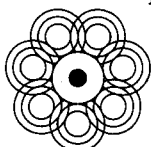
Dato:
30/11/2006

NOU 2006: 2 Staten og Den norske kirke - høring - uttalelse fra Sarpsborg kommune

Vedlagt følger utskrift av bystyrets møtebok i sak 88/06.

Nedenfor refereres bystyrets behandling:

1. Spørsmålet om hvilke overordnede prinsipper som bør ligge til grunn for tros- og livssynspolitikken.
Statens ansvar for å føre en aktivt støttende tros- og livssynspolitikk grunnlovsfestes: 42 stemmer
Det vedtas ikke en slik grunnlovsbestemmelse fordi hensynet til tros- og livssynsfriheten er ivarettatt gjennom andre regler: 7 stemmer
Statskirkeordningen krenker Den norske kirkes krav på religionsfrihet: 8 stemmer
Statskirkeordningen krenker tros- og livssynsfriheten til statsborgere som ikke er medlemmer av Den norske kirke: 6 stemmer.
2. Spørsmålet om Den norske kirke bør fortsette som statskirke eller avvikles.
Bør fortsette: 32 stemmer
Bør avvikles: 14 stemmer
Vet ikke / ønsker ikke å svare: Ingen stemmer
3. Spørsmålet om i hvilken lov Den norske kirke bør være forankret – Grunnloven, egen kirkelov vedtatt av Stortinget eller Lov om trossamfunn
Grunnloven: 37 stemmer
Egen kirkelov vedtatt av Stortinget: 2 stemmer
Lov om trossamfunn: 8 stemmer
Vet ikke / ønsker ikke å svare: 1 stemme
4. Spørsmålet om hvordan Den norske kirke bør finansieres - gjennom medlemsavgift, medlemsavgift med noe støtte fra det offentlige, støtte fra det offentlige og med noe medlemsavgift eller offentlig finansiering uten medlemsavgift .
Gjennom medlemsavgift: Ingen stemmer
Medlemsavgift med noe støtte fra det offentlige: 4 stemmer

Postadresse: Postboks 237, 1702 Sarpsborg
Fakturaadresse: Postboks 505, 1703 Sarpsborg
Besøksadresse: Sarpsborg rådhus, Glengsgt. 38, 1707 Sarpsborg
Tlf. sentralbord: 69 11 60 00 Telefaks: 69 15 00 13
Tlf. servicetorg: 69 10 80 00
E-post: postmottak@sarpsborg.com
Internett: www.sarpsborg.com

Støtte fra det offentlige og med noe medlemsavgift: 4 stemmer

Offentlig finansiering uten medlemsavgift: 40 stemmer

Vet ikke / ønsker ikke å svare: 1 stemme

5. Spørsmålet om hvordan valgordningene og demokratiet bør være dersom statskirkeordningen avvikles (om valgordningene bør være som i dag, om bruken av direkte valg til kirkens besluttende organer bør økes eller eventuelle andre ordninger).

Valgordningene bør være som i dag: 29 stemmer

Øke bruken av direkte valg til kirkens besluttende organer: 14 stemmer

Vet ikke / ønsker ikke å svare: 6 stemmer

Eventuelle andre ordninger: Ingen stemmer

6. Spørsmålet: Dersom statskirkeordningen avvikles, hva bør i så fall stå i § 2 (eller i en annen paragraf) i Grunnloven i tillegg til prinsippet om religionsfrihet? (Ingen tillegg - De politiske prinsipper som statsforfatningen bygger på; så som demokrati, rettstaten og menneskerettighetene – Det kristne og humanistiske verdigrunnlaget - Det humanistiske verdigrunnlaget - At Den norske kirke er en evangelisk-luthersk kirke – Eventuelt annet)

Ingen tillegg: Ingen stemmer

De politiske prinsipper som statsforfatningen bygger på; så som demokrati, rettstaten og menneskerettighetene: 5 stemmer

Det kristne og humanistiske verdigrunnlaget: 29 stemmer

Det humanistiske verdigrunnlaget: Ingen stemmer

At Den norske kirke er en evangelisk-luthersk kirke: 9 stemmer

Vet ikke / ønsker ikke å svare: 2 stemmer

Eventuelt annet: Det ble ikke fremmet annet forslag.

7. Spørsmålet: Hvem bør ha ansvaret for gravferdsforvaltningen? (Den lokale kirke (menighetsråd eller kirkelig fellesråd) – kommunen – Vet ikke /ønsker ikke å svare)

Den lokale kirke (menighetsråd eller kirkelig fellesråd): 37 stemmer

Kommunen: 10 stemmer

Vet ikke / ønsker ikke å svare: 1 stemme

8. Spørsmålet: Hvem bør eie og forvalte kirkebyggene? (Den lokale kirke bør eie kirkebyggene og ha det økonomiske ansvaret - Den lokale kirke bør eie kirkebyggene, og kommunen bør ha det økonomiske ansvaret - Kommunen bør eie kirkebyggene og ha det økonomiske ansvaret - Vet ikke / ønsker ikke å svare)

Den lokale kirke bør eie kirkebyggene og ha det økonomiske ansvaret: 20 stemmer

Den lokale kirke bør eie kirkebyggene, og kommunen bør ha det økonomiske ansvaret: 2 stemmer

Kommunen bør eie kirkebyggene og ha det økonomiske ansvaret: 24 stemmer

Vet ikke / ønsker ikke å svare: Ingen stemmer

9. Sarpsborg kommune støtter utredningsutvalgets forslag om at det utfra kulturpolitiske hensyn må etableres særskilte finansieringsordninger for fredede og verneverdige kirker, uavhengig av det framtidige forholdet mellom staten og Den norske kirke.

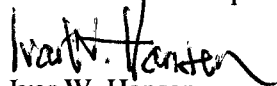
10. Sarpsborg kommune støtter også utredningsutvalgets understreking av behovet for ekstra økonomiske strakstiltak innenfor dagens bevilgningsordninger for å hindre ytterligere forfall og ødeleggelse av kirkebygg.

11. Sarpsborg kommune anbefaler at man går bort fra ordningen med at kirken/fellesrådet blir avhengig av årlige budsjettvedtak i kommunestyrene, og at man bør finne fram til objektive kriterier for overføring av ressurser til kirken/fellesrådet direkte fra staten basert på det ansvarsområde som tillegges kirken.

Med hilsen

SARPSBORG KOMMUNE

Kommuneområde plan og økonomi

Ivar W. Hansen

Vedlegg: Utskrift av bystyrets møtebok i sak 88/06

Kopi til: Kirkevergen

Saksbehandler: Ivar W. Hansen, Plan og økonomi

SAKSUTSKRIFT

Arkivsak 200602607
Arkivnr.
Saksbehandler Ivar W. Hansen

Saksgang	Møtedato	Sak nr.
Formannskapet	02.11.06	97/06
Bystyret	16.11.06	88/06

NOU 2006:2 Staten og Den norske kirke - høring - uttalelse fra Sarpsborg kommune

Saken er fremmet etter prinsippet om fullført saksbehandling.
Følgende har vært medsaksbehandlere:

Vedlegg:

Sammendraget i NOU 2006: 2
Avtale mellom Sarpsborg kommune og fellesrådet

Sammendrag

Det offentlige utvalget som har utredet forholdet mellom stat og kirke, avga sin utredning 31. januar 2006, NOU 2006: 2 Staten og Den norske kirke. Utredningen er sendt ut på en bred høring med frist 1. desember 2006.

Saken har sterke "livssynssider". Rådmannen har derfor funnet det riktig å ikke innstille i endel av spørsmålene som reises. Det er imidlertid lagt vekt på å belyse de forskjellige spørsmålene på en god måte i saksframstillingen.

Rådmannen har oversendt saken uten innstilling i spørsmål som gjelder: Om hvilke overordnede prinsipper som bør ligge til grunn for tros- og livssynspolitikken, om Den norske kirke bør fortsette som statskirke eller avvikles, om i hvilken lov Den norske kirke bør være forankret, om hvordan Den norske kirke bør finansieres, om hvordan valgordningene og demokratiet bør være dersom statskirkeordningen avvikles og, dersom statskirkeordningen avvikles, hva bør i så fall stå i § 2 (eller i en annen paragraf) i Grunnloven i tillegg til prinsippet om religionsfrihet?

Rådmannen fremmer imidlertid innstilling i følgende to spørsmål som økonomisk og administrativt berører forholdet kommunen – soknet, nemlig gravferdsforvaltningen og kirkebyggene. Innstillingen fra rådmannen i disse to spørsmålene er som følger:

Gravferdsforvaltningen

I prinsippet er den beste løsningen at det organet som har forvaltningsansvaret også har det økonomiske ansvaret. Ansvaret for gravferdsforvaltningen bør derfor overføres til kommunene. Imidlertid bør det være mulighet for – hvis kommunen finner det hensiktsmessig - å kjøpe tjenester fra fellesrådet / kirkevergen, ihvertfall i en overgangsperiode.

Kirkebyggene

Den lokale kirken bør eie og drifte kirkebyggene og ha ansvaret for investeringer (utbedringer og nybygg). Samtidig bør soknet også ha det økonomiske ansvaret.

Sarpsborg kommune støtter utredningsutvalgets forslag om at det utfra kulturpolitiske hensyn må etableres særskilte finansieringsordninger for fredede og verneverdige kirker, uavhengig av den fremtidige relasjonen mellom staten og Den norske kirke.

Sarpsborg kommune støtter også utredningsutvalgets understreking av behovet for ekstra økonomiske strakstiltak innenfor dagens bevilgningsordninger for å hindre ytterligere forfall og ødeleggelse av kirkebygg.

Forøvrig anbefaler rådmannen at man må gå bort fra ordningen med at kirken/fellesrådet blir avhengig av årlige budsjettvedtak i kommunestyrene, og at man bør finne fram til objektive kriterier for overføring av ressurser til kirken/fellesrådet direkte fra staten basert på det ansvarsområde som tillegges kirken.

Utredning:

KORT OM INNHOLDET I UTREDNINGEN OG HØRINGSOPPLEGGET

Innholdet i utredningen oppsummeres kort i Kultur- og kirkedepartementets høringsrundskriv innkommet 11.5.06. I samme rundskriv skisseres høringsopplegget. Nedenfor gjengis utdrag av rundskrivet:

Det offentlige utvalget som har utredet forholdet mellom stat og kirke, avgav sin utredning 31. januar 2006, NOU 2006: 2 Staten og Den norske kirke. Formålet med utredningsarbeidet var å skaffe grunnlag for å treffe beslutning om statskirkeordningen skal videreføres, reformeres eller avvikles. Med henblikk på dette formålet ble utvalget bedt om å vurdere statskirkeordningen i sin helhet, mulige eller ønskelige reformer innenfor ordningen og alternativ til statskirkeordningen. Utvalget skulle også vurdere ulike finansieringsordninger, gravferdsforvaltningen, ordninger for ivaretagelse av fredede og verneverdige kirker og ulike eiendomsrettslige spørsmål.

Utvalgets flertall, 18 av de 20 medlemmene, anbefaler at statskirkeordningen oppheves. Blant flertallet anbefaler 14 medlemmer at Den norske kirke organiseres som en "lovforankret folkekirke", mens fire medlemmer anbefaler at Den norske kirke etableres som et selvstendig trossamfunn på lik linje med andre tros- og livssynssamfunn. To av utvalgets medlemmer anbefaler at dagens statskirkeordning videreføres innenfor gjeldende grunnlovsbestemmelser. Når det gjelder finansieringen, kommer utvalget med ulike anbefalinger i forhold til de tre hovedmodellene. Flertallet går likevel inn for at offentlige bevilgninger fortsatt skal stå for hovedfinansieringen av Den norske kirkes virksomhet. Medlemsbidrag vurderes også som finansieringskilde, enten som hovedfinansieringsmåte eller som supplement til offentlige tilskudd.

...

Under arbeidet med denne saken vil jeg oppfordre aktuelle høringsinstanser til å legge til rette for informasjons- og drøftingsmøter, så vel i det enkelte lokalsamfunn som på regionalt og nasjonalt nivå. For eksempel vil det, etter min mening, kunne være fruktbart om folkevalgte for kommunen og den lokale kirken i fellesskap drøfter hvilken løsning på forholdet mellom stat og kirke som vil være best på deres sted.

For å lette departementets arbeid med å oppsummere høringen vedlegges et skjema som jeg ber høringsinstansene fylle ut og returnere sammen med sin uttalelse. Jeg er klar over at det for mange høringsinstanser kan være vanskelig å besvare spørsmålene uten å ta viktige forbehold eller legge bestemte forutsetninger til grunn for sine svar. Så langt det lar seg gjøre, ber jeg likevel høringsinstansene om å sette kryss for de alternativene som ligger nærmest den enkelte høringsinstansen sitt syn, samtidig som de nærmere avveiningene og vurderingene nedfelles i selve høringsuttalelsen. For kollegiale organer ber jeg også om at stemmetall ved eventuell uenighet fremgår av høringsuttalelsen.

Fristen for å uttale seg er 1. desember 2006.

RÅDMANNENS GENERELLE KOMMENTAR

26. oktober 2006 ble det holdt et seminar i bystyresalen der deltakerne var formannskapet, gruppeledere samt menighetsrådsmedlemmene. Seminaret konsentrerte seg om å gi informasjon som er viktig for videre arbeid og vurdering av saken.

Saken har sterke "livssynssider". Rådmannen har derfor funnet det riktig å ikke innstille i endel av spørsmålene som reises. Det er imidlertid lagt vekt på å belyse de forskjellige spørsmålene på en god måte i saksframstillingen – se etterfølgende del av saksframlegget.

OM SPØRSMÅLENE SOM DEPARTEMENTET ØNSKER SVAR PÅ

Nedenfor gjengis departementets skjema som oppsummerer hvilke spørsmål som høringsinstansene bør uttale seg om og svaralternativene.

Under hvert spørsmål har rådmannen satt inn utdrag fra utredningen som gjelder spørsmålet fra utarbeidet brosjyre, eventuelt fra selve utredningen. I tillegg har rådmannen gitt sine kommentarer. Forhåpentligvis vil dette lette formannskapets gjennomgang.

1. Hvilke overordnede prinsipper bør ligge til grunn for tros- og livssynspolitikken?

Til spørsmål 1. Kort utdrag fra henholdsvis brosjyren og selve utredningen om hvilke overordnede prinsipper som bør ligge til grunn for tros- og livssynspolitikken.

Statens tros- og livssynspolitik

Dersom dagens statskirkeordning oppheves, endres grunnlaget for den nåværende statlige tros- og livssynspolitik og denne politikken må gjennomtenkes på nytt. Et flertall på 13 medlemmer anbefaler at statens ansvar for å føre en aktivt støttende tros- og livssynspolitik grunnlovsfestes. Flertallet mener det vil gi et konstitusjonelt vern for alle tros- og livssynssamfunn, og markere at dette er en virksomhet som er særlig viktig for samfunnet.

Et mindretall anbefaler at det ikke vedtas en slik grunnlovsbestemmelse fordi hensynet til tros- og livssynsfriheten er ivaretatt gjennom andre regler.

Tros- og livssynsfrihet

I vår tid er tros- og livssynsfrihet (religionsfrihet) en universell rettighet, nedfelt i internasjonale menneskerettighetstraktater som en av de grunnleggende rettigheter. Tros- og livssynsfrihet har lenge stått sentralt i statskirkedebatten, og har i de senere år vært trukket frem stadig oftere. Prinsippet om tros- og livssynsfrihet er en betydelig utfordring for statskirkeordningen, og et sentralt element i vurderingen av om den skal oppheves.

Tros- og livssynsfrihet er både en individuell og kollektiv rettighet. I dette ligger både en rett til tankefrihet og til åpent å kunne utøve sin tro eller ikke-tro. Videre omfatter det retten til å organisere seg i tros- eller livssynssamfunn. Tros- og livssynsfrihet kan bare begrenses ved lovgivning dersom det er for å beskytte offentlig sikkerhet, orden, helse eller andres fundamentale rettigheter.

Et sentralt spørsmål er om statskirkeordningen krenker Den norske kirkes krav på religionsfrihet. Dette er det ulike oppfatninger om. Det grunnleggende rettslige spørsmålet dreier seg om hvorvidt den statlige styringen av Den norske kirke er ekstern eller intern, altså om og på hvilken måte statsmaktene er «kirkelige organer».

Et like sentralt spørsmål er om statskirkeordningen krenker tros- og livssynsfriheten til statsborgere som ikke er medlemmer av Den norske kirke. De fleste vil mene at de mest grunnleggende sidene er ivaretatt både for den enkelte og for andre tros- og livssynssamfunn. En del praktiske og symbolske områder kan likevel oppleves problematisk. Dette gjelder blant annet kravet om kirkemedlemskap for halvparten av regjeringens medlemmer, forhold ved gravferdsforvaltningen, Den norske kirkes rolle ved nasjonale begivenheter, samt religiøs og livssynsmessig betjening i offentlige institusjoner som Forsvaret, sykehus og fengsler.

Til spørsmål 1. Rådmannens kommentarer til spørsmålet om hvilke overordnede prinsipper som bør ligge til grunn for tros- og livssynspolitikken.

Dette spørsmålet har sterke "livssynssider". Rådmannen har derfor funnet det riktig å ikke innstille.

2. Den norske kirke som statskirke:

- ☐ Bør fortsette
- ☐ Bør avvikles
- ☐ Vet ikke / ønsker ikke å svare

Til spørsmål 2. Kort utdrag fra utarbeidet brosjyre som gjelder spørsmålet om Den norske kirke bør fortsette som statskirke eller avvikles.

Utvalgets flertall på 18 medlemmer anbefaler at dagens statskirkeordning oppheves, og at det etableres en ny kirkeordning for Den norske kirke. Et flertall på 14 medlemmer anbefaler at Den norske kirke organiseres som en lovforankret folkekirke. 4 medlemmer anbefaler at Den norske kirke organiseres som en selvstendig folkekirke. To medlemmer anbefaler at dagens statskirkeordning videreføres innenfor dagens grunnlovsbestemmelser.

Til spørsmål 2. Rådmannens kommentarer til spørsmålet om Den norske kirke bør fortsette som statskirke eller avvikles.

Dette spørsmålet har sterke "livssynssider". Rådmannen har derfor funnet det riktig å ikke innstille.

3. I hvilken lov bør Den norske kirke være forankret?

- ☐ Grunnloven
- ☐ Egen kirkelov vedtatt av Stortinget
- ☐ Lov om trossamfunn
- ☐ Vet ikke / ønsker ikke å svare

Til spørsmål 3. Kort utdrag fra utarbeidet brosjyre vedrørende spørsmålet om i hvilken lov Den norske kirke bør være forankret.

Lovforankret folkekirke

Flertallets forslag om en lovforankret folkekirke innebærer at Grunnlovens nåværende bestemmelser om statskirkeordningen oppheves, og at Den norske kirke blir et selvstendig rettssubjekt med egne styringsorganer

og med selvstendig ansvar for alle saker som har med kirkens tro og virksomhet å gjøre. Biskoper utnevnes av kirkens egne organer på grunnlag av en bred nominasjons og valgordning. Den norske kirke gis fortsatt en særlig tilknytning til staten gjennom en kirkelov gitt av Stortinget. Flertallet anbefaler at denne kirkeloven utformes som en kortfattet rammelov og forankres i en grunnlovsbestemmelse.

Flertallet mener at en lovforankret folkekirke ivaretar stillingen som Den norske kirke har i landets historie og understreker kontinuiteten mellom nåværende og ny kirkeordning.

Samtidig uttrykker ordningen at kirken er et trossamfunn med en egenart forskjellig fra statens. Flertallet legger avgjørende vekt på at Den norske kirke fortsatt skal være en landsdekkende kirke med bred kontaktflate og rom for ulike grader av trosengasjement og aktivitet blant sine medlemmer.

Gjennom de senere år er kirkens demokratiske strukturer bygget ut på alle nivåer. Kirken har egne organer som kan overta de oppgavene som Kongen (regjeringen) i dag ivaretar.

Flertallet vil likevel understreke at det er behov for tiltak som styrker både valgdeltakelse og representativitet.

Forholdet mellom kirke og folk fremstår for flertallet som langt viktigere enn forholdet mellom kirke og stat. Dette forholdet avhenger etter flertallets mening først og fremst av om kirken klarer å formidle sitt budskap på en måte som vekker engasjement i befolkningen. Flertallet mener at det er folks tilhørighet i menighetene som vil være avgjørende for kirkens framtid, ikke ordningen av forholdet mellom kirke og stat. Men i den grad kirkeordningen har betydning i denne sammenheng, mener flertallet at en lovforankret folkekirke gir Den norske kirke det beste grunnlaget for en sterk tilknytning mellom kirke og folk. Flertallet ser det som en fordel at en lovforankret folkekirke kan utfordre kirkemedlemmene til deltakelse og medvirkning.

Flertallet mener at en lovforankret folkekirke har en klar fordel ved at den innebærer full tros- og livssynsfrihet, og ivaretar retten til å uttrykke sin tro og sitt livssyn i det offentlige rom. En slik ordning kan forhindre at tro og livssyn blir redusert til et rent privat anliggende.

Selvstendig folkekirke

Utvalgets ene mindretall på 4 av 20 medlemmer anbefaler en selvstendig folkekirke som modell for en ny kirkeordning. Det innebærer at Den norske kirke ikke lenger er en del av statsforvaltningen, men etableres som et selvstendig trossamfunn på lik linje med andre tros- og livssynssamfunn. Virksomheten reguleres gjennom en felles lovgivning for alle tros- og livssynssamfunn. Dette mindretallet legger avgjørende vekt på at Den norske

kirke fullt ut må betraktes og behandles som et trossamfunn og at politiske organer ikke kan bestemme noe som går på kirkens grunnlag, oppdrag og måte å framtre på ut fra sin egenart. Etter dette mindretallets mening, er dette den kirkeordningen som synliggjør dette klarest, samtidig som den best ivaretar kravet om likebehandling for alle tros- og livssynssamfunn.

Grunnlovsforankret folkekirke

Utvalgets andre mindretall på 2 medlemmer anbefaler at dagens statskirkeordning videreføres innenfor dagens grunnlovsbestemmelser.

Dette mindretallet mener at dagens statskirkeordning best sikrer at Den norske kirke er der for alle som ønsker det, og er den ordningen som best sikrer en tilstrekkelig lav terskel til at alle kan føle seg hjemme i kirken uansett trosengasjement. Dette mindretallet mener det er av stor betydning at Grunnlovens bestemmelser som angår kirken

videreføres, og frykter at fjerning av paragrafene som omtaler den lutherske lære og de tilhørende ordninger, vil skape et konstitusjonelt tomrom vi ikke skuer rekkevidden av.

Til spørsmål 3. Rådmannens kommentarer til spørsmålet om i hvilken lov Den norske kirke bør være forankret.

Dette spørsmålet har sterke "livssynssider". Rådmannen har derfor funnet det riktig å ikke innstille.

4. Hvordan bør Den norske kirke finansieres?

- ☐ Gjennom medlemsavgift
- ☐ Medlemsavgift med noe støtte fra det offentlige
- ☐ Støtte fra det offentlige og med noe medlemsavgift
- ☐ Offentlig finansiering uten medlemsavgift
- ☐ Vet ikke / ønsker ikke å svare

Til spørsmål 4. Kort utdrag fra utarbeidet brosjyre vedrørende spørsmålet om hvordan Den norske Kirke bør finansieres.

Utvalget mener det er en offentlig oppgave å bidra økonomisk og på andre måter for å legge tilrette for tros- og livssynssamfunnenes virksomhet, slik det skjer i dag.

Ved flertallets foreslåtte kirkeordning, en lovforankret folkekirke, anbefaler et flertall på 15 utvalgsmedlemmer at offentlige bevilgninger står for hovedfinansieringen, med statlige tilskudd som dekker lønninger og tilknyttede personalkostnader for alle kirkelige ansatte og kommunale tilskudd som dekker bygging, vedlikehold, forvaltning og drift av kirkebygg. Dette kombineres med et mindre medlemsbidrag som skal dekke finansieringen av menighetens øvrige virksomhet.

Et mindretall anbefaler at den offentlige bevilgningen i sin helhet kommer fra staten.

Et annet mindretall anbefaler en hovedfinansiering gjennom en medlemskontingent, supplert med offentlige tilskudd til særskilte formål.

Til spørsmål 4. Rådmannens kommentarer til spørsmålet om hvordan Den norske Kirke bør finansieres. Dette spørsmålet har sterke "livssynssider". Rådmannen har derfor funnet det riktig å ikke innstille.

5. Hvordan bør valgordningene og demokratiet være dersom statskirkeordningen avvikles?

- ☐ Valgordningene bør være som i dag
- ☐ Øke bruken av direkte valg til kirkens besluttende organer
- ☐ Vet ikke / ønsker ikke å svare

Eventuelle andre ordninger:

Til spørsmål 5. Kort utdrag fra utredningen vedrørende spørsmålet om hvordan valgordningene og demokratiet bør være dersom statskirkeordningen avvikles.

Direkte og indirekte valg

Valgordningen er bygd opp med utgangspunkt i en kirkeforståelse der ikke enkeltindividene, men menigheten er kirkens grunnstruktur. Dette ivaretas gjennom en representativ struktur, der det demokratisk valgte menighetsrådet sender sine representanter til fellesrådet og velger bispedømmeråd som igjen i hovedsak utgjør Kirkemøtet. Ordningen innebærer at vedtak i Kirkemøtet lettere følges opp i bispedømmene fordi bispedømmerådene har vært sammen og truffet vedtakene som representanter på Kirkemøtet.

Det er ikke direkte valg til Kirkeråd, dette organet velges av Kirkemøtet og er begrunnet i ansvarsprinsippet. Kirkerådet er helt og fullt underlagt Kirkemøtet og er et utøvende organ for dette. Dette tilsier at Kirkemøtet bør ha kontroll over Kirkerådets sammensetning.

Det kan vurderes direkte valg av noen eller alle medlemmene av bispedømmerådet, og at dette direktevalget avholdes samtidig med menighetsrådsvalgene. Det kan også vurderes å utvide det nåværende Kirkemøtet til å omfatte et visst antall direkte valgte representanter. Ett kirkelig valg til organer på lokalt, regionalt og sentralt nivå kan muligens påkalle større oppmerksomhet og valgdeltakelse enn det nåværende menighetsrådsvalget. En mer direkte valgordning kan oppfattes som en styrking av de regionale og sentrale organers folkekirkelige representativitet. Dette vil imidlertid medføre betydelige kostnader som må utredes og avveies før eventuell gjennomføring.

Demokrati i kirken

Utvalgets flertall på 16 av 20 mener at demokrati i kirken er en viktig del av dagens statskirkeordning. Ved en ny kirkeordning som innebærer at de folkevalgte organer (regjering og Storting) får mindre innflytelse i kirken, er det viktig at det kirkelige demokratiet styrkes.

Utvalgets mindretall ønsker ikke å uttale seg om dette, da de mener dette er et indrekirkelig anliggende.

Til spørsmål 5. Rådmannens kommentarer til spørsmålet til om hvordan valgordningene og demokratiet bør være dersom statskirkeordningen avvikles.

Dette spørsmålet anser rådmannen som et indrekirkelig anliggende og har derfor funnet det riktig å ikke innstille.

6. Dersom statskirkeordningen avvikles, hva bør i så fall stå i § 2 (eller i en annen paragraf) i Grunnloven i tillegg til prinsippet om religionsfrihet?

(Her kan du/dere sette kryss på ett eller flere alternativer)

- ☐ Ingen tillegg
- ☐ De politiske prinsipper som statsforfatningen bygger på; så som demokrati, rettstaten og menneskerettighetene
- ☐ Det kristne og humanistiske verdigrunnlaget
- ☐ Det humanistiske verdigrunnlaget
- ☐ At Den norske kirke er en evangelisk-luthersk kirke
- ☐ Vet ikke / ønsker ikke å svare

Eventuelt annet:

Til spørsmål 6. Kort utdrag fra utarbeidet brosjyre til spørsmålet om hva som bør stå i grunnloven i tillegg til prinsippet om religionsfrihet dersom statskirkeordningen avvikles.

Som en konsekvens av forslaget om en lovforankret folkekirke, oppheves Grunnlovens § 2 annet ledd.

Denne er i juridisk forstand ingen verdiparagraf for samfunnet, men mange oppfatter den likevel slik.

Utvalgets flertall på 13 medlemmer anbefaler at det inntas en ny verdiparagraf i Grunnloven som inneholder en særskilt henvisning til den kristne og humanistiske kulturarv. Et medlem anbefaler at en ny verdiparagraf er konfesjonsuavhengig og henviser til anerkjente fellesverdier eller til menneskerettighetene, et medlem anbefaler at endringen av § 2 begrenses til det som følger av overgangen fra statsreligion til lovforankret folkekirke, mens 5 medlemmer mener at det ikke er behov for noen ny bestemmelse i Grl. § 2 som viser til samfunnets historisk baserte verdier.

Til spørsmål 6. Rådmannens kommentarer til spørsmålet om hva som bør stå i grunnloven i tillegg til prinsippet om religionsfrihet dersom statskirkeordningen avvikles.

Dette spørsmålet har sterke "livssynssider". Rådmannen har derfor funnet det riktig å ikke innstille.

7. Hvem bør ha ansvaret for gravferdsforvaltningen?

- ☐ Den lokale kirke (menighetsråd eller kirkelig fellesråd)
- ☐ Kommunen
- ☐ Vet ikke / ønsker ikke å svare

Til spørsmål 7. Utdrag fra utarbeidet brosjyre og fra utredningen vedrørende spørsmålet om hvem som bør ha ansvaret for gravferdsforvaltningen.

Fra brosjyren:

Flertallet på 17 av 20 medlemmer anbefaler at gravferdsloven endres slik at hovedprinsippet er at kommunen har ansvaret for gravferdsforvaltningen fordi gravferd er en allmenn oppgave som bør ivaretas av det offentlige. Kommunen er en tros- og livssynsmessig nøytral instans, og skillet mellom de juridiske og praktiske sidene ved gravferd og de religiøse og seremonielle sidene blir tydeligere.

Utvalgets mindretall anbefaler at kirkelig fellesråd beholder ansvaret, både fordi langt de fleste gravferder skjer etter Den norske kirkes ritualer og fordi kirkebygg og kirkegårder utgjør en integrert helhet de fleste steder.

Mindretallet påpeker at det heller ikke er registrert noe ønske i flertallet av befolkningen om å flytte ansvaret over på kommunene, og at de fleste er fornøyde med måten kirkelig fellesråd ivaretar ansvaret på.

Utvalget anbefaler at begrepet kirkegård i lovverket erstattes av den nøytrale betegnelsen gravlund eller gravplass. Det bør vurderes å erstatte vigsling av hele gravlund med vigsling av enkeltfelt for å tydeliggjøre at deler av gravlund benyttes av flere tros- og livssynssamfunn. Etter utvalgets mening er det et økende behov for å ivareta ulike tros- og livssynsmessige behov og gravskikker på en tilfredsstillende måte. Utvalget anbefaler derfor at det etableres et faglig forum i hvert bispedømme/fylke med rådgivende funksjon i forhold til fellesråd/kommune.

Fra utredningen:

Kap. 7.1 Innledning

Gravferdsforvaltningen omfatter praktiske og juridiske forhold knyttet til forvaltning og drift av kirkegård/gravplass og krematorium.Selve gravferdsseremonien er ikke en del av gravferdsforvaltningen og faller derfor utenfor utvalgets mandat.

Kap. 7.3 Dagens ordning

Nåværende gravferdslov trådte i kraft 1. januar 1997. Den nye gravferdsloven er en systematisering og modernisering av tidligere lovverk som omfattet en rekke ulike lover av til dels svært gammel opprinnelse.

De viktigste prinsippene som ligger til grunn for nåværende lov er:

Alle statsborgere har rett til fri grav på kirkegård i kommunen.

Soknet eier kirkegårdene. Disse skal vanligvis legges i nærheten av en kirke.

Kirkelig fellesråd har ansvar for bygging, drift og vedlikehold av kirkegårder og kirkebygg.

Kommunene har det økonomiske ansvaret og skal stille tilstrekkelige arealer til rådighet.

Kirkelig fellesråd har arbeidsgiveransvar for de tilsatte.

Andre trossamfunn kan gis egne områder innenfor offentlig kirkegård.

Private urnegraver kan tillates, mens private kistegraver ikke er tillatt.

Begrepet kirkegård er beholdt, men forhindrer ikke at andre betegnelser som gravlund kan brukes.

Gravferdslovens hovedregel er at kirkelig fellesråd har ansvaret for bygging, drift og vedlikehold av kirkegårder og kirkebygg. ...

Kirkelig fellesråd og kommunen kan inngå avtale om at ansvaret overføres til kommunen. ...

Kap. 7.5.2 Ressursbehov

Utvalget mener det faller utenfor mandatet å foreta en grundig analyse av dagens situasjon og fremtidige utfordringer når det gjelder ressursbruk og -behov, men vil påpeke at forskjeller mellom kommunene fører til store ulikheter i gravferdsforvaltningens rammebetingelser og organisering. Sektoren preges av mange små enheter og mange deltidsansatte. Rundt halvparten av fellesrådene har bare en ansatt kirkegårdsarbeider, som regel i deltidsstilling. Det er også vanlig at kirkegårdsarbeideren har ansvar for flere små kirkegårder. Bare de største kommunene har mer enn 10 tilsatte i kirkegårdsvirksomheten. Disse momentene aktualiserer spørsmålet om hvor store ressurser som skal brukes på gravferdsforvaltningen og hvordan ressursene kan utnyttes best mulig.

7.7. Utvalgets vurderinger. Forvaltning

Uavhengig av hvem som skal ivareta ansvaret for gravferdsforvaltningen, bør følgende retningslinjer gjelde:

Det er et offentlig ansvar å sørge for gravplasser og å etablere ordninger som sikrer at gravferd og jordfesting skjer i faste, ordnede og verdige former.

Det offentlige må ta ansvar for å skaffe til veie verdige livssynsfleksible seremonilokaler for innbyggere som ikke benytter kirkelige bygg.

Alle skal gravlegges med verdighet og respekt for personlig tro/livssyn.

Gravferd skal så langt som mulig skje i overensstemmelse med de regler den enkelte religion eller tradisjon krever. Dersom dette ikke lar seg oppfylle i den enkelte kommune, må man finne løsninger regionalt uten at dette fører til merkostnader for pårørende.

Gravsteder som omfattes av kulturminneloven behandles i henhold til denne.

Gravferdssektoren skal ha ordnete tilsetningsforhold med klare rapporteringsveier og tydelig arbeidsgiveransvar.

...

Fordeler ved at kirkelig fellesråd beholder forvaltningsansvaret:

Den ivaretar den store majoriteten som velger begravelse i regi av Den norske kirke (94 % i 2003).

De fleste gravplasser ligger i nærheten av lokale kirker.

Aktuelle aktører samarbeider i de fleste tilfeller med Den norske kirke.

Kirkelig fellesråd har god kompetanse på området.

Ingen signaler tyder på annet enn at kirkelig fellesråd ivaretar oppgaven på en tilfredsstillende måte på vegne av det offentlige.

Kirkelig fellesråd har sannsynligvis større innsikt i behovene til ulike religioner og livssyn enn det en kommunal etat har.

Fordeler ved at kommunen overtar forvaltningsansvaret:

Det tydeliggjør at det er et offentlig ansvar å sørge for at alle innbyggere får en verdig gravplass og at gravferd skjer i ordnete og faste former.

Brukere som ikke er medlemmer av Den norske kirke kan oppleve det mindre problematisk å bli møtt av en nøytral instans ved gravferd.

Skillet mellom de juridiske og praktiske sidene ved gravferd og de religiøse og seremonielle blir tydeligere.

Kompetanse og ressurser kan utnyttes bedre, da de som har praktisk arbeid med gravstedene også kan ha andre arbeidsoppgaver i kommunen.

Den norske kirke blir frigjort fra en stor og ressurskrevende oppgave.

Et ikke-kirkelig organ blir klageinstans.

Til spørsmål 7. Rådmannens kommentarer til spørsmålet om hvem som bør ha ansvaret for gravferdsforvaltningen.

Dagens ordning er at kommunene har det økonomiske ansvaret for gravferdsforvaltningen og skal stille tilstrekkelige arealer til rådighet. Med andre ord har kommunen ansvaret for selve driften og investeringer i forbindelse med oppgradering og utvidelse av kirkegårder / bygging av nye kirkegårder – dette gjelder også krematorier og bygging av nye gravkapeller. Investeringer vil i mange kommuner bli en betydelig oppgave pga økende behov for gravplasser.

I prinsippet er den beste løsningen at det organet som har forvaltningsansvaret også har det økonomiske ansvaret. I dette tilfelle er det imidlertid viktig å være klar over at kirkeverge og fellesråd har stor kompetanse på området. Dersom kommunene overtar forvaltningsansvaret må de bygge opp en egen kompetanse og forvaltning på området. Kommunene sitter ofte på kompetanse allerede innen drift og stell av parker, idrettsområder osv. som enkelt vil kunne tilpasses drift og stell av kirkegårder. Men i tillegg må kommunen sørge for en administrasjon som skal planlegge og administrere gravforvaltningen og ha kontakt med de pårørende.

Rådmannens anbefaling er at ansvaret for gravferdsforvaltningen overføres til kommunene. Imidlertid bør det være mulighet for – hvis kommunen finner det hensiktsmessig - å kjøpe tjenester fra fellesrådet / kirkevergen, ihvertfall i en overgangsperiode. En slik nyordning må sikre at kommunen får stilt de nødvendige ressurser til rådighet; særlig gjelder dette spørsmålet om omfordeling av ressurser i avtalen mellom kommune og fellesråd.

8. Hvem bør eie og forvalte kirkebyggene?

- ☐ Den lokale kirke bør eie kirkebyggene og ha det økonomiske ansvaret
- ☐ Den lokale kirke bør eie kirkebyggene, og kommunen bør ha det økonomiske ansvaret
- ☐ Kommunen bør eie kirkebyggene og ha det økonomiske ansvaret
- ☐ Vet ikke / ønsker ikke å svare

Til spørsmål 8. Utdrag fra utarbeidet brosjyre og fra selve utredningen vedrørende spørsmålet om hvem som bør eie og forvalte kirkebyggene.

Fra brosjyren:

Kirker og kirkefond

Utvalgets flertall mener eierforhold mellom Den norske kirke, sentralt og lokalt, fortsatt bør bygge på en videreføring av grunnprinsippet om soknenes eiendomsrett til soknekirker og lokale kirkefond.

Mindretallet anbefaler at det ved endring av kirkeordning foretas et samlet booppgjør. Kirkebygg kirkelig infrastruktur og eiendomsmasse er bygd opp av fellesskapet gjennom århundrer, bl.a. gjennom beskatning. Dette må det tas hensyn til ved en fremtidig bodeling.

Fredede og verneverdige kirker

Ut fra kulturpolitiske hensyn mener utvalget det må etableres særskilte finansieringsordninger for fredede og verneverdige kirker, uavhengig av den fremtidige relasjonen mellom staten og Den norske kirke.

Utvalget anbefaler at det, i tillegg til dagens støtteordninger, opprettes en særskilt statlig kirkeantikvarisk tilskuddsordning tilsvarende den svenske løsningen. Tilskuddsordningen forvaltes av sentrale kirkelige myndigheter som fordeler tilskuddet etter søknader fra menigheter og/eller fellesråd.

Utvalgets flertall på 17 av 20 medlemmer understreker også behovet for ekstra økonomiske strakstiltak innenfor dagens bevilgningsordninger for å hindre ytterligere forfall og ødeleggelse av kirkebygg.

Alle kirker må kunne tjene til sitt bruksformål som menighetskirke uavhengig av vernestatus. Det må kunne gjøres investeringer og oppgraderinger som gjør dette mulig.

Utvalget foreslår at staten overtar eierskapet til fredede og verneverdige kirker som tas ut av kirkelig bruk.

Utvalget anbefaler at det etableres et kulturminnefaglig kompetansesenter innenfor Den norske kirke. Senteret bør etableres i tilknytning til eksisterende fagmiljøer.

(I Sarpsborg er Ingedal og Skjeberg kirker automatisk fredet pga alder. I tillegg er Skjeberg prestegård fra 1700 tallet - hovedbygningen med vest- og østfløyene fredet etter kulturminneloven.)

Fra utredningen:

Kap. 9.3.2

Soknets eiendomsrett til kirkene, kirkegårder og de lokale kirkefond er et grunnprinsipp ved dagens organisering av Den norske kirke.

Kap. 9.4.4 Eiendomsretten til kirkegårder/gravplasser

Gravferdsloven § 1 tredje ledd, fastslår at «kirkegårdene er soknets eiendom, med mindre annet følger av særskilt rettsgrunnlag». Kirkegårdenes eiendomsforhold er av minimal betydning så lenge de er i drift som kirkegårder/gravplasser, fordi bruken av disse arealene er så gjennomregulert at de ikke har noen markedsverdi.

...Dersom kommunen blir gravplassforvalter, vil den ha full rådighet til å nedlegge kirkegårder/gravplasser. Nyanlagte gravplasser vil i fremtiden da normalt måtte bli kommunal eiendom.

Eiendomsretten til krematoriebygg og tilhørende allmenne gravkapeller er ikke lovregulert.

Eiendomsretten er fastlagt som for alle andre arealer og bygninger (skjøte etc.). De aller fleste krematorier er i dag eid av kommunene, også de som ligger på kirkegårdsareal eid av soknet.

Til spørsmål 8. Rådmannens kommentarer til spørsmålet om hvem som bør eie og forvalte kirkebyggene

Som nevnt under spørsmål 7 vedrørende gravferdforvaltningen, er det i prinsippet den beste løsningen at det organet som har forvaltningsansvaret også har det økonomiske ansvaret.

Rådmannen mener at det er en sterkere tilknytning mellom soknet og kirken, enn mellom soknet og gravferdsoppgavene. Med andre ord bør den lokale kirken eie og drifte kirkebyggene og ha ansvaret for investeringer (utbedring og nybygg). Samtidig bør soknet også ha det økonomiske ansvaret. Her bør staten finansiere soknets utgifter ved direkte overføringer, dvs. at man ikke bruker kommunen som "mellomledd". Spesielt nevnes at vedlikehold av gamle kirker er en stor utgift for mange kommuner. Rådmannen anbefaler at formannskapet støtter utredningsutvalgets forslag om at det utfra kulturpolitiske hensyn må etableres særskilte finansieringsordninger for fredede og verneverdige kirker, uavhengig av det framtidige forholdet mellom staten og Den norske kirke.

Videre at man understreker behovet for ekstra økonomiske strakstiltak innenfor dagens bevilgningsordninger for å hindre ytterligere forfall og ødeleggelse av kirkebygg.

Forøvrig **anbefaler rådmannen** at kommunen generelt gir uttrykk for at man må gå bort fra ordningen med at kirken/fellesrådet blir avhengig av årlige budsjettvedtak i kommunestyrene. Som påpekt under spørsmålene 7 og 8 er den beste løsningen at det organet som har forvaltningsansvaret også har det

økonomiske ansvaret. Dette innebærer at man bør finne fram til objektive kriterier for overføring av ressurser til kirken/fellesrådet direkte fra staten basert på det ansvarsområde som tillegges kirken.

Miljømessige konsekvenser: Ingen

Økonomiske konsekvenser: De økonomiske konsekvensene for kommunen avhenger først og fremst av hvilke løsninger som blir vedtatt vedrørende gravferdsforvaltningen og kirkebyggene, se spørsmålene 7 og 8 og "øvrig kommentar".

Rådmannens innstilling:

1. Spørsmålet om hvilke overordnede prinsipper som bør ligge til grunn for tros- og livssynspolitikken. Ingen innstilling.
2. Spørsmålet om Den norske kirke bør fortsette som statskirke eller avvikles. Ingen innstilling.
3. Spørsmålet om i hvilken lov Den norske kirke bør være forankret – Grunnloven, egen kirkelov vedtatt av Stortinget eller Lov om trossamfunn. Ingen innstilling.
4. Spørsmålet om hvordan Den norske kirke bør finansieres - gjennom medlemsavgift, medlemsavgift med noe støtte fra det offentlige, støtte fra det offentlige og med noe medlemsavgift eller offentlig finansiering uten medlemsavgift . Ingen innstilling.
5. Spørsmålet om hvordan valgordningene og demokratiet bør være dersom statskirkeordningen avvikles (om valgordningene bør være som i dag, om bruken av direkte valg til kirkens besluttede organer bør økes eller eventuelle andre ordninger). Ingen innstilling.
6. Spørsmålet: Dersom statskirkeordningen avvikles, hva bør i så fall stå i § 2 (eller i en annen paragraf) i Grunnloven i tillegg til prinsippet om religionsfrihet? (Ingen tillegg - De politiske prinsipper som statsforfatningen bygger på; så som demokrati, rettstaten og menneskerettighetene – Det kristne og humanistiske verdigrunnlaget - Det humanistiske verdigrunnlaget - At Den norske kirke er en evangelisk-luthersk kirke – Eventuelt annet) Ingen innstilling.
7. I prinsippet er den beste løsningen at det organet som har forvaltningsansvaret også har det økonomiske ansvaret. Ansvar for gravferdsforvaltningen bør derfor overføres til kommunene. Imidlertid bør det være mulighet for, hvis kommunen finner det hensiktsmessig, å kjøpe tjenester fra fellesrådet / kirkevergen, ihvertfall i en overgangsperiode.
8. Den lokale kirken bør eie og drifte kirkebyggene og ha ansvaret for investeringer (utbedringer og nybygg). Samtidig bør soknet også ha det økonomiske ansvaret.
9. Sarpsborg kommune støtter utredningsutvalgets forslag om at det utfra kulturpolitiske hensyn må etableres særskilte finansieringsordninger for fredede og verneverdige kirker, uavhengig av det framtidige forholdet mellom staten og Den norske kirke.
10. Sarpsborg kommune støtter også utredningsutvalgets understreking av behovet for ekstra økonomiske strakstiltak innenfor dagens bevilgningsordninger for å hindre ytterligere forfall og ødeleggelse av kirkebygg.
11. Sarpsborg kommune anbefaler at man går bort fra ordningen med at kirken/fellesrådet blir avhengig av årlige budsjettvedtak i kommunestyrene, og at man bør finne fram til objektive kriterier for overføring av ressurser til kirken/fellesrådet direkte fra staten basert på det ansvarsområde som tillegges kirken.

Behandling i formannskapet 02.11.06

I tråd med henstilling fra departementet i hht. brev av 24.04.2006, skal stemmetall ved eventuell uenighet fremgå av vedtaket. Som følge av denne henstillingen ble det for hvert punkt f.o.m. punkt 2 t.o.m. punkt 8 votert over de alternativer som fremkommer i høringsdokumentet.

Votering:

1. Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt
2. Spørsmålet om Den norske kirke bør fortsette som statskirke eller avvikles.
Bør fortsette: 6 stemmer
Bør avvikles: 5 stemmer
Vet ikke / ønsker ikke å svare: Ingen stemmer

3. Spørsmålet om i hvilken lov Den norske kirke bør være forankret – Grunnloven, egen kirkelov vedtatt av Stortinget eller Lov om trossamfunn.
 Grunnloven: 6 stemmer
 Egen kirkelov vedtatt av Stortinget: 2 stemmer
 Lov om trossamfunn: 3 stemmer
 Vet ikke / ønsker ikke å svare: Ingen stemmer

4. Spørsmålet om hvordan Den norske kirke bør finansieres - gjennom medlemsavgift, medlemsavgift med noe støtte fra det offentlige, støtte fra det offentlige og med noe medlemsavgift eller offentlig finansiering uten medlemsavgift .
 Gjennom medlemsavgift: Ingen stemmer
 Medlemsavgift med noe støtte fra det offentlige: 2 stemmer
 Støtte fra det offentlige og med noe medlemsavgift: 2 stemmer
 Offentlig finansiering uten medlemsavgift: 7 stemmer
 Vet ikke / ønsker ikke å svare: Ingen stemmer

5. Spørsmålet om hvordan valgordningene og demokratiet bør være dersom statskirkeordningen avvikles (om valgordningene bør være som i dag, om bruken av direkte valg til kirkens besluttende organer bør økes eller eventuelle andre ordninger).
 Valgordningene bør være som i dag: 5 stemmer
 Øke bruken av direkte valg til kirkens besluttende organer: 4 stemmer
 Vet ikke / ønsker ikke å svare: 2 stemmer
 Eventuelle andre ordninger: Ingen stemmer

6. Spørsmålet: Dersom statskirkeordningen avvikles, hva bør i så fall stå i § 2 (eller i en annen paragraf) i Grunnloven i tillegg til prinsippet om religionsfrihet? (Ingen tillegg - De politiske prinsipper som statsforfatningen bygger på; så som demokrati, rettstaten og menneskerettighetene – Det kristne og humanistiske verdigrunnlaget - Det humanistiske verdigrunnlaget - At Den norske kirke er en evangelisk-luthersk kirke – Eventuelt annet)
 Ingen tillegg: Ingen stemmer
 De politiske prinsipper som statsforfatningen bygger på; så som demokrati, rettstaten og menneskerettighetene: 3 stemmer
 Det kristne og humanistiske verdigrunnlaget: 6 stemmer
 Det humanistiske verdigrunnlaget: Ingen stemmer
 At Den norske kirke er en evangelisk-luthersk kirke: 5 stemmer
 Vet ikke / ønsker ikke å svare: Ingen stemmer
 Eventuelt annet: Det ble ikke fremmet annet forslag.

7. Spørsmålet: Hvem bør ha ansvaret for gravferdsforvaltningen? (Den lokale kirke (menighetsråd eller kirkelig fellesråd) – kommunen – Vet ikke /ønsker ikke å svare)
 Den lokale kirke (menighetsråd eller kirkelig fellesråd): 6 stemmer
 Kommunen: 4 stemmer
 Vet ikke / ønsker ikke å svare: 1 stemme

8. Spørsmålet: Hvem bør eie og forvalte kirkebyggene? (Den lokale kirke bør eie kirkebyggene og ha det økonomiske ansvaret - Den lokale kirke bør eie kirkebyggene, og kommunen bør ha det økonomiske ansvaret - Kommunen bør eie kirkebyggene og ha det økonomiske ansvaret - Vet ikke / ønsker ikke å svare)
 Den lokale kirke bør eie kirkebyggene og ha det økonomiske ansvaret: 2 stemmer
 Den lokale kirke bør eie kirkebyggene, og kommunen bør ha det økonomiske ansvaret: 1 stemme
 Kommunen bør eie kirkebyggene og ha det økonomiske ansvaret: 6 stemmer
 Vet ikke / ønsker ikke å svare: 2 stemmer

9. Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

10. Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

11. Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Formannskapetets innstilling:

1. Spørsmålet om hvilke overordnede prinsipper som bør ligge til grunn for tros- og livssynspolitikken. Ingen innstilling.
2. Spørsmålet om Den norske kirke bør fortsette som statskirke eller avvikles.
Bør fortsette: 6 stemmer
Bør avvikles: 5 stemmer
Vet ikke / ønsker ikke å svare: Ingen stemmer
3. Spørsmålet om i hvilken lov Den norske kirke bør være forankret – Grunnloven, egen kirkelov vedtatt av Stortinget eller Lov om trossamfunn
Grunnloven: 6 stemmer
Egen kirkelov vedtatt av Stortinget: 2 stemmer
Lov om trossamfunn: 3 stemmer
Vet ikke / ønsker ikke å svare: Ingen stemmer
4. Spørsmålet om hvordan Den norske kirke bør finansieres - gjennom medlemsavgift, medlemsavgift med noe støtte fra det offentlige, støtte fra det offentlige og med noe medlemsavgift eller offentlig finansiering uten medlemsavgift .
Gjennom medlemsavgift: Ingen stemmer
Medlemsavgift med noe støtte fra det offentlige: 2 stemmer
Støtte fra det offentlige og med noe medlemsavgift: 2 stemmer
Offentlig finansiering uten medlemsavgift: 7 stemmer
Vet ikke / ønsker ikke å svare: Ingen stemmer
5. Spørsmålet om hvordan valgordningene og demokratiet bør være dersom statskirkeordningen avvikles (om valgordningene bør være som i dag, om bruken av direkte valg til kirkens besluttende organer bør økes eller eventuelle andre ordninger).
Valgordningene bør være som i dag: 5 stemmer
Øke bruken av direkte valg til kirkens besluttende organer: 4 stemmer
Vet ikke / ønsker ikke å svare: 2 stemmer
Eventuelle andre ordninger: Ingen stemmer
6. Spørsmålet: Dersom statskirkeordningen avvikles, hva bør i så fall stå i § 2 (eller i en annen paragraf) i Grunnloven i tillegg til prinsippet om religionsfrihet? (Ingen tillegg - De politiske prinsipper som statsforfatningen bygger på; så som demokrati, rettstaten og menneskerettighetene – Det kristne og humanistiske verdigrunnlaget - Det humanistiske verdigrunnlaget - At Den norske kirke er en evangelisk-luthersk kirke – Eventuelt annet)
Ingen tillegg: Ingen stemmer
De politiske prinsipper som statsforfatningen bygger på; så som demokrati, rettstaten og menneskerettighetene: 3 stemmer
Det kristne og humanistiske verdigrunnlaget: 6 stemmer
Det humanistiske verdigrunnlaget: Ingen stemmer
At Den norske kirke er en evangelisk-luthersk kirke: 5 stemmer
Vet ikke / ønsker ikke å svare: Ingen stemmer
Eventuelt annet: Det ble ikke fremmet annet forslag.
7. Spørsmålet: Hvem bør ha ansvaret for gravferdsforvaltningen? (Den lokale kirke (menighetsråd eller kirkelig fellelsråd) – kommunen – Vet ikke /ønsker ikke å svare)
Den lokale kirke (menighetsråd eller kirkelig fellelsråd): 6 stemmer
Kommunen: 4 stemmer
Vet ikke / ønsker ikke å svare: 1 stemme

8. Spørsmålet: Hvem bør eie og forvalte kirkebyggene? (Den lokale kirke bør eie kirkebyggene og ha det økonomiske ansvaret - Den lokale kirke bør eie kirkebyggene, og kommunen bør ha det økonomiske ansvaret - Kommunen bør eie kirkebyggene og ha det økonomiske ansvaret - Vet ikke / ønsker ikke å svare)
- Den lokale kirke bør eie kirkebyggene og ha det økonomiske ansvaret: 2 stemmer
 Den lokale kirke bør eie kirkebyggene, og kommunen bør ha det økonomiske ansvaret: 1 stemme
 Kommunen bør eie kirkebyggene og ha det økonomiske ansvaret: 6 stemmer
 Vet ikke / ønsker ikke å svare: 2 stemmer
9. Sarpsborg kommune støtter utredningsutvalgets forslag om at det utfra kulturpolitiske hensyn må etableres særskilte finansieringsordninger for fredede og verneverdige kirker, uavhengig av det framtidige forholdet mellom staten og Den norske kirke.
10. Sarpsborg kommune støtter også utredningsutvalgets understreking av behovet for ekstra økonomiske strakstiltak innenfor dagens bevilgningsordninger for å hindre ytterligere forfall og ødeleggelse av kirkebygg.
11. Sarpsborg kommune anbefaler at man går bort fra ordningen med at kirken/fellesrådet blir avhengig av årlige budsjettvedtak i kommunestyrene, og at man bør finne fram til objektive kriterier for overføring av ressurser til kirken/fellesrådet direkte fra staten basert på det ansvarsområde som tillegges kirken.

Behandling i bystyret 16.11.06

I tråd med henstilling fra departementet i hht. brev av 24.04.2006, skal stemmetall ved eventuell uenighet fremgå av vedtaket. Som følge av denne henstillingen ble det for hvert punkt f.o.m. punkt 2 t.o.m. punkt 8 votert over de alternativer som fremkommer i høringsdokumentet.

Representanten Odd Jan Skriubakken fremmet på vegne av Sosialistisk Venstreparti følgende forslag:

Til spørsmål 1: Hvilke overordnede prinsipper bør ligge til grunn for tros- og livssynspolitikken?

Det overordnede prinsippet for staten må være likestilling for alle borgere uavhengig av deres livssynstilhørighet.

Det er ikke forenlig med religionsfrihetens prinsipper at ett trossamfunn har et vesentlig annet forhold til staten enn de øvrige trossamfunnene.

Kirken må på sin side ha rett til å utøve sin religionsfrihet uten statlig eller politisk innblanding.

Representanten Eva Yssen fremmet på vegne av Grethe-Lise Ingerø og seg selv følgende forslag:

Til spørsmål 1: Hvilke overordnede prinsipper bør ligge til grunn for tros- og livssynspolitikken?

Det overordnede prinsippet for staten må være likebehandling av alle borgere uavhengig av deres livssynstilhørighet.

Det ble ikke votert over forslagene idet disse også fremkommer i de punkter departementet har lagt opp til at det skal stemmes over, jfr. den følgende voteringen.

Forslagene vedlegges protokollen.

Votering:

1. Spørsmålet om hvilke overordnede prinsipper som bør ligge til grunn for tros- og livssynspolitikken.
- Statens ansvar for å føre en aktivt støttende tros- og livssynspolitikk grunnlovsfestes: 42 stemmer

Det vedtas ikke en slik grunnlovsbestemmelse fordi hensynet til tros- og livssynsfriheten er ivarettatt gjennom andre regler: 7 stemmer
Statskirkeordningen krenker Den norske kirkes krav på religionsfrihet: 8 stemmer
Statskirkeordningen krenker tros- og livssynsfriheten til statsborgere som ikke er medlemmer av Den norske kirke: 6 stemmer.

2. Spørsmålet om Den norske kirke bør fortsette som statskirke eller avvikles.
Bør fortsette: 35 stemmer
Bør avvikles: 14 stemmer
Vet ikke / ønsker ikke å svare: Ingen stemmer
3. Spørsmålet om i hvilken lov Den norske kirke bør være forankret – Grunnloven, egen kirkelov vedtatt av Stortinget eller Lov om trossamfunn
Grunnloven: 38 stemmer
Egen kirkelov vedtatt av Stortinget: 2 stemmer
Lov om trossamfunn: 8 stemmer
Vet ikke / ønsker ikke å svare: 1 stemme
4. Spørsmålet om hvordan Den norske kirke bør finansieres - gjennom medlemsavgift, medlemsavgift med noe støtte fra det offentlige, støtte fra det offentlige og med noe medlemsavgift eller offentlig finansiering uten medlemsavgift .
Gjennom medlemsavgift: Ingen stemmer
Medlemsavgift med noe støtte fra det offentlige: 4 stemmer
Støtte fra det offentlige og med noe medlemsavgift: 4 stemmer
Offentlig finansiering uten medlemsavgift: 40 stemmer
Vet ikke / ønsker ikke å svare: 1 stemme
5. Spørsmålet om hvordan valgordningene og demokratiet bør være dersom statskirkeordningen avvikles (om valgordningene bør være som i dag, om bruken av direkte valg til kirkens besluttende organer bør økes eller eventuelle andre ordninger).
Valgordningene bør være som i dag: 29 stemmer
Øke bruken av direkte valg til kirkens besluttende organer: 14 stemmer
Vet ikke / ønsker ikke å svare: 6 stemmer
Eventuelle andre ordninger: Ingen stemmer
6. Spørsmålet: Dersom statskirkeordningen avvikles, hva bør i så fall stå i § 2 (eller i en annen paragraf) i Grunnloven i tillegg til prinsippet om religionsfrihet? (Ingen tillegg - De politiske prinsipper som statsforfatningen bygger på; så som demokrati, rettstaten og menneskerettighetene – Det kristne og humanistiske verdigrunnlaget - Det humanistiske verdigrunnlaget - At Den norske kirke er en evangelisk-luthersk kirke – Eventuelt annet)
Ingen tillegg: Ingen stemmer
De politiske prinsipper som statsforfatningen bygger på; så som demokrati, rettstaten og menneskerettighetene: 5 stemmer
Det kristne og humanistiske verdigrunnlaget: 33 stemmer
Det humanistiske verdigrunnlaget: Ingen stemmer
At Den norske kirke er en evangelisk-luthersk kirke: 9 stemmer
Vet ikke / ønsker ikke å svare: 2 stemmer
Eventuelt annet: Det ble ikke fremmet annet forslag.
7. Spørsmålet: Hvem bør ha ansvaret for gravferdsforvaltningen? (Den lokale kirke (menighetsråd eller kirkelig fellelsråd) – kommunen – Vet ikke /ønsker ikke å svare)
Den lokale kirke (menighetsråd eller kirkelig fellelsråd): 38 stemmer
Kommunen: 10 stemmer
Vet ikke / ønsker ikke å svare: 1 stemme
8. Spørsmålet: Hvem bør eie og forvalte kirkebyggene? (Den lokale kirke bør eie kirkebyggene og ha

det økonomiske ansvaret - Den lokale kirke bør eie kirkebyggene, og kommunen bør ha det økonomiske ansvaret - Kommunen bør eie kirkebyggene og ha det økonomiske ansvaret - Vet ikke / ønsker ikke å svare)

Den lokale kirke bør eie kirkebyggene og ha det økonomiske ansvaret: 21 stemmer

Den lokale kirke bør eie kirkebyggene, og kommunen bør ha det økonomiske ansvaret: 2 stemmer

Kommunen bør eie kirkebyggene og ha det økonomiske ansvaret: 26 stemmer

Vet ikke / ønsker ikke å svare: Ingen stemmer

9. Formannskapetets innstilling ble enstemmig vedtatt.

10. Formannskapetets innstilling ble enstemmig vedtatt.

11. Formannskapetets innstilling ble enstemmig vedtatt.

Bystyrets vedtak:

1. Spørsmålet om hvilke overordnede prinsipper som bør ligge til grunn for tros- og livssynspolitikken.

Statens ansvar for å føre en aktivt støttende tros- og livssynspolitikk grunnlovsfestes: 42 stemmer

Det vedtas ikke en slik grunnlovsbestemmelse fordi hensynet til tros- og livssynsfriheten er ivaretatt gjennom andre regler: 7 stemmer

Statskirkeordningen krenker Den norske kirkes krav på religionsfrihet: 8 stemmer

Statskirkeordningen krenker tros- og livssynsfriheten til statsborgere som ikke er medlemmer av Den norske kirke: 6 stemmer.

2. Spørsmålet om Den norske kirke bør fortsette som statskirke eller avvikles.

Bør fortsette: 32 stemmer

Bør avvikles: 14 stemmer

Vet ikke / ønsker ikke å svare: Ingen stemmer

3. Spørsmålet om i hvilken lov Den norske kirke bør være forankret – Grunnloven, egen kirkelov vedtatt av Stortinget eller Lov om trossamfunn

Grunnloven: 37 stemmer

Egen kirkelov vedtatt av Stortinget: 2 stemmer

Lov om trossamfunn: 8 stemmer

Vet ikke / ønsker ikke å svare: 1 stemme

4. Spørsmålet om hvordan Den norske kirke bør finansieres - gjennom medlemsavgift, medlemsavgift med noe støtte fra det offentlige, støtte fra det offentlige og med noe medlemsavgift eller offentlig finansiering uten medlemsavgift .

Gjennom medlemsavgift: Ingen stemmer

Medlemsavgift med noe støtte fra det offentlige: 4 stemmer

Støtte fra det offentlige og med noe medlemsavgift: 4 stemmer

Offentlig finansiering uten medlemsavgift: 40 stemmer

Vet ikke / ønsker ikke å svare: 1 stemme

5. Spørsmålet om hvordan valgordningene og demokratiet bør være dersom statskirkeordningen avvikles (om valgordningene bør være som i dag, om bruken av direkte valg til kirkens besluttende organer bør økes eller eventuelle andre ordninger).

Valgordningene bør være som i dag: 29 stemmer

Øke bruken av direkte valg til kirkens besluttende organer: 14 stemmer

Vet ikke / ønsker ikke å svare: 6 stemmer

Eventuelle andre ordninger: Ingen stemmer

6. Spørsmålet: Dersom statskirkeordningen avvikles, hva bør i så fall stå i § 2 (eller i en annen

paragraf) i Grunnloven i tillegg til prinsippet om religionsfrihet? (Ingen tillegg - De politiske prinsipper som statsforfatningen bygger på; så som demokrati, rettstaten og menneskerettighetene – Det kristne og humanistiske verdigrunnlaget - Det humanistiske verdigrunnlaget - At Den norske kirke er en evangelisk-luthersk kirke – Eventuelt annet)

Ingen tillegg: Ingen stemmer

De politiske prinsipper som statsforfatningen bygger på; så som demokrati, rettstaten og menneskerettighetene: 5 stemmer

Det kristne og humanistiske verdigrunnlaget: 29 stemmer

Det humanistiske verdigrunnlaget: Ingen stemmer

At Den norske kirke er en evangelisk-luthersk kirke: 9 stemmer

Vet ikke / ønsker ikke å svare: 2 stemmer

Eventuelt annet: Det ble ikke fremmet annet forslag.

7. Spørsmålet: Hvem bør ha ansvaret for gravferdsforvaltningen? (Den lokale kirke (menighetsråd eller kirkelig fellesråd) – kommunen – Vet ikke /ønsker ikke å svare)

Den lokale kirke (menighetsråd eller kirkelig fellesråd): 37 stemmer

Kommunen: 10 stemmer

Vet ikke / ønsker ikke å svare: 1 stemme

8. Spørsmålet: Hvem bør eie og forvalte kirkebyggene? (Den lokale kirke bør eie kirkebyggene og ha det økonomiske ansvaret - Den lokale kirke bør eie kirkebyggene, og kommunen bør ha det økonomiske ansvaret - Kommunen bør eie kirkebyggene og ha det økonomiske ansvaret - Vet ikke / ønsker ikke å svare)

Den lokale kirke bør eie kirkebyggene og ha det økonomiske ansvaret: 20 stemmer

Den lokale kirke bør eie kirkebyggene, og kommunen bør ha det økonomiske ansvaret: 2 stemmer

Kommunen bør eie kirkebyggene og ha det økonomiske ansvaret: 24 stemmer

Vet ikke / ønsker ikke å svare: Ingen stemmer

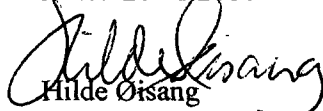
9. Sarpsborg kommune støtter utredningsutvalgets forslag om at det utfra kulturpolitiske hensyn må etableres særskilte finansieringsordninger for fredede og verneverdige kirker, uavhengig av det framtidige forholdet mellom staten og Den norske kirke.

10. Sarpsborg kommune støtter også utredningsutvalgets understreking av behovet for ekstra økonomiske strakstiltak innenfor dagens bevilgningsordninger for å hindre ytterligere forfall og ødeleggelse av kirkebygg.

11. Sarpsborg kommune anbefaler at man går bort fra ordningen med at kirken/fellesrådet blir avhengig av årlige budsjettvedtak i kommunestyrene, og at man bør finne fram til objektive kriterier for overføring av ressurser til kirken/fellesrådet direkte fra staten basert på det ansvarsområde som tillegges kirken.

Rett utskrift:

Dato: 20.11.2006

Hilde Øisang
formannskapssekretær

Saken oversendes saksbehandler for ekspedering / oppfølging.